

Sprawozdanie z realizacji
„Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego
na lata 2008-2011”

Poznań, 2012 rok

„Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2008 – 2011” został opracowany celem realizacji zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym.

Zarząd Powiatu w Poznaniu sporządził powiatowy program opieki nad zabytkami, który po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przyjęła Rada Powiatu w Poznaniu uchwałą Nr XX/151/III/2008 z dnia 25 czerwca 2008 roku.

W celu monitorowania programu, powołany został Zespół ds. monitorowania „Programu opieki nad zabytkami powiatu poznańskiego na lata 2008 - 2011”, w następującym składzie:

- Starosta Poznański - Przewodniczący „Zespołu”,
- Wicestarosta Poznański - Wiceprzewodniczący „Zespołu”,
- Przewodniczący Komisji Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki,
- Przewodniczący Komisji Oświaty i Wychowania,
- Dyrektor Wydziału ds. Tworzenia i Realizacji Projektów,
- Dyrektor Wydziału Inwestycji i Remontów,
- Powiatowy Konserwator Zabytków,
- Zastępca Dyrektora Wydziału Promocji – Sekretarz „Zespołu”,
- Pracownik Wydziału Promocji, zatrudniony na stanowisku ds. kultury i ochrony dóbr kultury.

W „Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2008 – 2011” wyznaczono kierunki działań dla realizacji programu, wyszczególniając obszary, projekty i zadania.

Stan realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2008 - 2011” w poszczególnych działaniach:

1. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwale zachowanie ich wartości. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych.

Zadanie 1.1. W zabytkowym zespole pocysterskim, w budynkach szkoły i internatu Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach wykonano następujące prace modernizacyjne:

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego
2008	Remont dachu	1 088 000,00 zł
2009 – 2010	Renowacja elewacji budynku szkoły	1 245 494,77 zł
2010	Remont budynków mieszkalnych nr 7 (dom mieszkalny) i 11 (dom dyrektora) - etap I	671 000,00 zł
2011	Renowacja i konserwacja zbiorów tyflogicznych celem utworzenia stałej ekspozycji wystawienniczej: część I - Adaptacja pomieszczeń dla potrzeb stałej ekspozycji zbiorów tyflogicznych wraz z wejściem głównym w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym Dla Dzieci Niewidomych w Owińskach część II - Renowacja i konserwacja należących do Ośrodka zbiorów tyflogicznych	część I - 265 000,00 zł część II – środki własne 76 960,00 zł , środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 - 2013) 58 660,00 zł . Łącznie inwestycja wyniosła 135 620,00 zł

Ponadto w 2011 roku sporządzono dokumentację projektową, dotyczącą zagospodarowania dziedzińca głównego przed Ośrodkiem i renowacji elewacji budynku internatu i budynków mieszkalnych. Przeprowadzono również renowację zabytkowej alei grabowej.

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach

Zadanie 1.2. W lutym 2010 roku podpisana została umowa na realizację projektu „Stworzenie otwartej strefy rekreacji dziecięcej na potrzeby uczniów SOSW dla Dzieci Niewidomych w Owińskach oraz mieszkańców Powiatu Poznańskiego”. Przedmiotem projektu jest budowa tzw. parku orientacji przestrzennej z elementami dydaktycznymi do nauki orientacji przestrzennej dla dzieci niewidomych i niedowidzących. Budowa parku będzie polegała na odtworzeniu klimatu ogrodu barokowego i parku krajobrazowego oraz wkomponowaniu w ich krajobraz przyrządów dydaktycznych (dźwiękowych, ścieżek z różnymi nawierzchniami, torów przeszkód, placu zabaw). Projekt współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Europejskiego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Całkowita wartość inwestycji wyniesie: 5 049 073,90 zł.; kwota dofinansowania: 2 981 189,69 zł. Realizacja przedsięwzięcia potrwa do połowy 2012 roku.

Projekt jest zlokalizowany na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach. Głównymi odbiorcami projektu są dzieci uczące się w tym Ośrodku, a także dzieci niepełnosprawne przebywające w nim czasowo (turnusy rehabilitacyjne) oraz dzieci i młodzież ze specjalnych Ośrodków (np. dla dzieci głuchych) na terenie Poznania i Wielkopolski. Dostęp do parku będzie możliwy także dla pełnosprawnych mieszkańców Powiatu Poznańskiego, którzy dzięki zastosowanym rozwiązaniom technicznym będą mogli lepiej poznać sposób funkcjonowania ludzi niewidomych i niedowidzących w otwartej przestrzeni. Projekt stanowił będzie połączenie walorów historycznych i przyrodniczych terenu ujętych w formie zrewaloryzowanego ogrodu barokowego i parku krajobrazowego wraz ze współczesną funkcją edukacyjną na potrzeby dzieci niewidomych i słabowidzących oraz mieszkańców powiatu poznańskiego. Dotychczas projekt nie mógł być zrealizowany z uwagi na ograniczone środki finansowe Powiatu Poznańskiego.

Zadanie 1.3. W ramach projektu „Promocja zdrowia poprzez sport - zespół przyszkolnych otwartych boisk wielofunkcyjnych w powiecie poznańskim” wybudowano boiska sportowe wielofunkcyjne – patrz punkt 1.9.

Zadanie 1.4. Przeprowadzono prace remontowe i modernizacyjne w mieszczącym się w zabytkowym budynku Domu Dziecka w Kórniku - Bninie: w 2008 roku wyremontowano dach – koszt: 248 000,00 zł, prace sfinansowane z budżetu powiatu.

W ramach projektu „Promocja zdrowia poprzez sport - zespół przyszkolnych otwartych boisk

wielofunkcyjnych w powiecie poznańskim” wybudowano boisko sportowe wielofunkcyjne oraz plac zabaw – patrz punkt 1.9.

Dom Dziecka w Kórniku - Bninie

Zadanie 1.5. Przeprowadzono prace remontowe i modernizacyjne w mieszczącym się w zabytkowym budynku szkolnym Liceum Ogólnokształcącym w Kórniku: w 2008 roku wyremontowano klatkę schodową – koszt 78 000,00 zł, prace sfinansowane z budżetu powiatu.

Zadanie 1.6. Przeprowadzono konieczne prace remontowe i modernizacyjne w mieszczącym się w zabytkowym budynku Technikum oraz Zasadniczej Szkole Zawodowej w Murowanej Goślinie, wchodzącej w skład Zespołu Szkół im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy: dokumentacja na rozbudowę szkoły: 2010 rok, koszt: 210 000,00 zł, finansowana z budżetu powiatu. W ramach projektu „Promocja zdrowia poprzez sport - zespół przyszkolnych otwartych boisk wielofunkcyjnych w powiecie poznańskim” wybudowano boisko sportowe wielofunkcyjne – patrz punkt 1.9.

Zadanie 1.7. W roku 2009 przebudowano kotłownię olejową na węzeł cieplny w budynku Starostwa Powiatowego, przy ul. Jackowskiego 18 w Poznaniu. Prace finansowano z budżetu powiatu, koszt 75 366,23 zł.

Zadanie 1.8. W roku 2008 wyremontowano pomieszczenia biurowe w budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ul. Jackowskiego 18. Prace finansowano z budżetu powiatu, koszt 358 000,00 zł.

W budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ul. Słowackiego 8: wymiana instalacji elektrycznej, wykonanie oświetlenia zewnętrznego budynku – 295 000,00 zł, modernizacja korytarzy i holu, wymiana instalacji elektrycznej na parterze, I i II piętrze – 2009/2010 – 533 000,00 zł, przystosowanie pomieszczeń IV piętra dla potrzeb funkcjonowania Biur Starostwa Powiatowego – 538 000,00 zł, modernizacja piwnic - przystosowanie pomieszczeń piwnicznych dla potrzeb archiwum – 598 000,00 zł.

Budynek Starostwa Powiatowego, ul. Słowackiego 8

Zadanie 1.9. Dzięki dofinansowaniu ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przy zabytkowych obiektach znajdujących się na terenie Powiatu Poznańskiego, powstały wielofunkcyjne obiekty sportowe. W ramach projektu „Promocja zdrowia poprzez sport – zespół przyszkolnych otwartych boisk wielofunkcyjnych w Powiecie Poznańskim” wybudowano:

- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy (koszt ok. 543 000,00 zł),
- boisko wielofunkcyjne przy Technikum oraz Zasadniczej Szkole Zawodowej w Murowanej Goślinie (koszt ok. 272 000,00 zł),
- boisko wielofunkcyjne oraz plac zabaw przy Domu Dziecka w Kórniku - Bninie (koszt ok. 651 000,00 zł),
- bieżnię wraz ze skocznią oraz boisko wielofunkcyjne przy SOSW w Owińskach (koszt ok. 888 000,00 zł).

W dniu 6 lipca 2009 r. w Rokietnicy uroczystie otwarto strefy sportowo - rekreacyjne wybudowane w ramach projektu „Promocja zdrowia poprzez sport - zespół przyszkolnych otwartych boisk wielofunkcyjnych w Powiecie Poznańskim”. Projekt realizowany był w latach 2009 do 2011.

2. Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na sfinansowanie lub dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu poznańskiego wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością powiatu poznańskiego, w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych. Zasady udzielania dotacji określone zostały w Uchwale Rady Powiatu Poznańskiego nr XLV/406/II/2006 z dnia 17 X 2006 r.

Na opiekę nad zabytkami w latach 2008 - 2011 z budżetu powiatu poznańskiego przeznaczonych zostało ponad 1,5 mln zł. Środki te przyznano 22 podmiotom. Są to zabytki, które znajdują się w złym stanie technicznym oraz posiadają istotne znaczenie zabytkowe, historyczne lub naukowe dla powiatu poznańskiego.

Zestawienie podmiotów i zabytków, które w latach 2008 - 2011 otrzymały dotację:

L.p.	Podmiot	Nazwa zadania	Wydatki
1	Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk ul. Zamkowa 5 62-035 Kórnik	Prace konserwatorskie i rewitalizacyjne schodów granitowych i mostu kamiennego nad fosą Zamku w Kórniku	300 000,00 zł
		Remont i konserwacja mostu nad fosą w Kórniku - etap II zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr 790/A/2008	352 000,00 zł
2	Gmina Murowana Goślina ul. Poznańska 18 62-095 Murowana Goślina	Przedmiotem prac jest opracowanie kompleksowej inwentaryzacji budowlanej wraz z ekspertyzą techniczną pałacu w Murowanej Goślinie. Zakres opracowania: opis budynku, rysunki techniczne, rysunki techniczne detali architektonicznych, charakterystyka techniczna budynku, charakterystyka wszystkich instalacji i urządzeń w budynku, dokumentacja fotograficzna budynku od zewnątrz i od wewnątrz, ekspertyza techniczna konstrukcji budynku w pałacu w Murowanej Goślinie	20 000,00 zł
3	Instytut Dendrologii PAN w Kórniku	Prace przygotowawcze do wykonania: projektu budowlanego cz. II parku zabytkowego wchodzącego w skład zespołu zamkowego w Kórniku	19 250,00 zł
4	Parafia Rzymskokatolicka p. w. Św. Józefa w Kicinie ul. Kościelna 2 62-004 Czerwonak	Pełna konserwacja i renowacja zabytkowego prospektu organowego i barierki chóru oraz kompleksowa renowacja zabytkowych figur św. Piotra i Pawła.	65 000,00 zł
		Remont posadzki w prezbiterium kościoła zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 393/A/2008.	34 614,60 zł
		Ekspertyza techniczna drewnianego kościoła p. w. Św. Józefa w Kicinie oraz monitoring geodezyjny przemieszczeń konstrukcji kościoła	25 000,00 zł
5	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wszystkich Świętych w Chłudowie ul. Kościelna 4 62-001 Chłudowo	Szlifowanie, olejowanie i lakierowanie drewnianej podłogi oraz desek wspornikowych klęczników w Kościele p.w. Wszystkich Świętych w Chłudowie	19 574,61 zł
		Rozbiórka oraz odbudowa wieży kościoła zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 400/A/2008.	70 000,00 zł
6	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Kazimierza w Gułtowach ul. Pałacowa 8 62-025 Kostrzyn Wlkp.	Impregnacja więźby ciesielskiej dachu i budulca drewnianego wieży kościoła p.w. Św. Kazimierza w Gułtowach	20 000,00 zł
		Wymiana podłogi i renowacja murów fundamentowych (cokołu) od strony wnętrza kościoła p.w. Św. Kazimierza w Gułtowach, gm. Kostrzyn	25 000,00 zł
		Dwa konfesjonały rokokowe z III ćw. XVIII w.	16 500,00 zł

7	Parafia Rzymskokatolicka p. w. Świętego Ducha w Pobiedziskach ul. Wł. Jagiełły 23 62-010 Pobiedziska	Remont dachu nad nawą kościoła p.w. Świętego Ducha w Pobiedziskach	20 000,00 zł
		Remont zachowawczy i impregnacja drewnianego stropu kościoła p. w. Świętego Ducha w Pobiedziskach.	20 000,00 zł
8	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Krerowie Krerowo 3 63-006 Krerowo	Remont pokrycia dachu kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela w Krerowie	10 000,00 zł
9	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Tymoteusza, w Białężynie, Murowana Goślina	Renowacja zabytkowej werandy na plebani przy kościółce św. Tymoteusza w Białężynie	13 000,00 zł
10	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Narodzenia NMP w Sobocie ul. Poznańska 9 62-090 Rokietnica	Prace restauracyjne organów, fundamentu i balustrady chóru. Remont sufitu kościoła nad instrumentem oraz instalacji elektrycznej w obrębie chóru w kościele p. w. Narodzenia NMP w Sobocie, gm. Rokietnica	81 800,00 zł
		Wykonanie wiatrownic: manualowego i pedałowego, wykonanie kopii i restauracji piszczałek drewnianych, metalowych, wykonanie prac przy kontuarze wraz z klawiaturą, ławą i pedałami. Wykonanie traktury rejestrowej, intonacja instrumentu zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konservatora Zabytków Nr 70/B/2008	100 000,00 zł
11	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Barbary w Tomicach ul. Spadzista 4 62-060 Stęszew	Wymiana pokrycia dachowego z dachówki karpiówki, remont zachowawczy więźby ciesielskiej z impregnacją, wykonanie opierzeń blacharskich i rynien z blachy miedzianej oraz rur spustowych w kościele parafialnym p.w. Św. Barbary w Tomicach	50 000,00 zł
		Wzmocnienie murów kościoła ponad terenem i umocnienie sklepień ceramicznych w kościele p. w. Św. Barbary w Tomicach , gm. Stęszew	25 000,00 zł
		Kontynuacja renowacji Kościoła pw. Św. Barbary w Tomicach: naprawa murów i schodów drewnianych wejścia na chór zgodnie z pozwoleniem Starosty Poznańskiego Nr 13/A/2010	19 942,94 zł
		Kościół parafialny pw. Św. Barbary w Tomicach	30 000,00 zł
12	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Mikołaja w Wierzenicy ul. Wierzenicka 12 62-006 Kobylnica	Renowacja należących do wystroju wnętrza kościoła p.w. Św. Mikołaja w Wierzenicy: 1) krucyfiksu z uszakami 2) grupy Aniołków z Hierogramem 3) lichtarzy sz. 7.	10 000,00 zł
		Zabezpieczenie i uzupełnienie trzech zabytkowych feretronów: „Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, Serca Jezusa”, „Św. Barbary, Św. Pawła”, „Matka Boża Bolesna, Św. Tereska od Dzieciątka Jezus” w kościele p.w. Św. Mikołaja w Wierzenicy, gm. Swarzędz	10 000,00 zł

		Konserwacja prospektu organowego zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr 19/B/2010	17 800,00 zł
		Krypta grobowa Rodziny Cieszkowskich w kościele Św. Mikołaja w Wierzenicy	25 000,00 zł
13	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Stanisława Bp. i M. we Wronczynie Wronczyn 12 62-010 Pobiedziska	Remont wolnostojącej, drewnianej dzwonnicy przy kościele parafialnym p.w. Św. Stanisława Bp. i M. we Wronczynie, gm. Pobiedziska	15 000,00 zł
14	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Wawrzyńca Niepruszewo ul. Starowiejska 30 64-320 Buk	Remont szczytu kościoła p.w. Św. Wawrzyńca w Niepruszewie	30 000,00 zł
		Remont bramy - dzwonnicy przy kościele p. w. Św. Wawrzyńca w Niepruszewie	30 000,00 zł
15	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Idziego w Modrzu ul. Kościuszki 6 62-060 Stęszew	Prace remontowo-konserwatorskie elewacji kościoła parafialnego p.w. św. Idziego w Modrzu	30 000,00 zł
		Na wieży i elewacji północnej odbicie uszkodzonych tynków, oczyszczenie powierzchni murów, uzupełnienie uszkodzonych gzymsów i profili tynkiem wapiennym, przygotowanie podłoża pod nowe tynki i wykonanie nowych tynków wapiennych w miejsce skutych zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr 363/2008/A	30 000,00 zł
16	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jadwigi Śląskiej w Łodzi 62-060 Stęszew	Prace mają przywrócić pierwotny wygląd oraz scalić kompozycyjnie ołtarz z całością wnętrza kościoła p. w. Św. Jadwigi Śląskiej w Łodzi odrestaurowanego w 1981 r.	30 000,00 zł
17	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Krośnie ul. Główna 41 62-050 Mosina	Wymiana lub naprawa: piszczałek prospektowych, piszczałek drewnianych, piszczałek metalowych, wiatrownic stożkowych, kontuaru, klawiatur manualowych i pedałowyc, mieszków i innych niezbędnych elementów - zgodnie z pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr 22/B2010	80 000,00 zł
18	Parafia Rzymsko - Katolicka p.w. Św. Mikołaja Siedlec 16 62 - 025 Kostrzyn	Obraz Św. Mikołaja w kościele parafialnym w Siedlcu	20 000,00 zł
19	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Mikołaja Żydowo ul. Przecławaska 3 Żydowo 62 – 090 Rokietnica	Ołtarz boczny pw. MB Częstochowskiej z kościoła p. w. Św. Mikołaja w Żydowie	20 000,00 zł

20	Urząd Gminy Tarnowo Podgórne ul. Poznańska 11 62-080 Tarnowo Podgórne	Wykonanie badań konserwatorskich elewacji i wnętrza pałacu, opracowanie programów konserwatorskich dla wszystkich elementów elewacji i wnętrza oraz wykonanie analizy technologicznej materiałów oryginalnie użytych jak również analiza stanu zachowania i przyczyn zniszczeń elementów elewacji i wnętrza w Pałacu w Jankowicach	30 000,00 zł
21	Urząd Miejski w Mosinie Pl. 20 Października 1 62-050 Mosina	Wykonanie projektu (dokumentacji konserwatorskiej i projektu budowlanego z niezbędnymi ekspertyzami) remontu Galerii Miejskiej - Izby Muzealnej	27 460,00 zł
22	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Rolniczo – Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda ul. Parkowa 4 62-090 Rokietnica	Pałac w Przybrodzie	43 500,00 zł
			1 785 442,15 zł

Pomoc finansową otrzymało 16 parafii z powiatu poznańskiego oraz urzędy z Tarnowa Podgórnego (Pałac w Jankowicach), Murowanej Gośliny (Pałac przy ul. Kochanowskiego 23 w Murowanej Goślinie), Mosiny (Galeria Miejska – Izba Muzealna), a także Instytut Dendrologii PAN (park wokół zespołu zamkowego), Biblioteka Kórnicka PAN w Kórniku (schody, most kamienny) oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Rolniczo – Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda (rewaloryzacja sali konferencyjnej).

Prace remontowo - konserwatorskie elewacji kościoła parafialnego p. w. św. Idziego w Modrzu

Remont bramy - dzwonnicy przy kościele p. w. Św. Wawrzyńca w Niepruszewie

Impregnacja więźby ciesielskiej dachu kościoła p. w. Św. Kazimierza w Gultowach

Największym beneficjentem stała się Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk, której siedzibą jest kulturowa perła powiatu – Zamek w Kórniku. Na prace konserwatorskie i rewitalizacyjne zamkowych schodów granitowych i kamiennego mostu nad fosą otrzymała ona w latach 2009 – 2010 dotacje w łącznej wysokości 652 000,00 zł. Pieniądze te pozwoliły odrestaurować ten element kompleksu zamkowego, który jest jednym z najpiękniejszych i najbardziej znanych zabytków w Wielkopolsce.

Uchwała Rady Powiatu Poznańskiego Nr XLV/406/II/2006 z dnia 17 października 2006 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, przewiduje także możliwość udzielania dotacji w trybie interwencyjnym. Taka sytuacja miała miejsce w 2008 roku, kiedy do Zarządu Powiatu Poznańskiego wpłynęły dwa wnioski o dofinansowanie zagrożonych zabytków, potwierdzone przez powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. O dotację ubiegała się Parafia p. w. Wszystkich Świętych w Chludowie w związku z całkowitym przegięciem wieży kościoła parafialnego wymagającej rozbiórki i odbudowy (otrzymała 70 000,00 zł) oraz Parafia p. w. św. Józefa w Kicinie, gdzie należało wyremontować posadzkę w prezbiterium kościoła (otrzymała 34 614,60 zł).

Dotacje z budżetu powiatu poznańskiego, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, mogą być przyznane na:

- 1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;
- 2) przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych;
- 3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
- 4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
- 5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego;
- 6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrza;
- 7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- 8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
- 9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
- 10) odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50 % oryginalnej substancji tej przynależności;
- 11) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;
- 12) modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności;
- 13) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
- 14) uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomości o własnych formach krajobrazowych;
- 15) działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu;

16) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt 7-15;

17) zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

W latach 2008-2011 najczęściej wniosków dotyczyło prac remontowo – konserwatorskich, następnie wniosków dotyczących renowacji zabytkowych elementów wystroju wewnątrz kościołów. Pięć podmiotów wnioskowało o wykonanie prac poprzedzających remont czy konserwację a więc o wykonanie badań i programów konserwatorskich, ekspertyz czy projektu budowlanego.

Ważnym elementem dbałości o dobra kultury powiatu stało się stworzenie z dniem 1 marca 2010 roku w strukturach organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Poznaniu Wydziału Powiatowego Konserwatora Zabytków, który przejął część kompetencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w odniesieniu do terenu powiatu poznańskiego.

3. Ustanawianie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków; cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków; prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków; wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków. Zadaniem społecznych opiekunów zabytków jest podejmowanie działań związanych z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie, upowszechnianie wiedzy o zabytkach oraz współdziałanie w tym zakresie ze Starostwem oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W omawianych latach nie wpłynęły wnioski w ww. sprawie.

4. Wydawanie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub – o ile usunięcie zagrożenia nie jest możliwe – wywłaszczenie tych obiektów na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na terenie której położony jest ten obiekt.

Zabytki, w których nadzór stwierdził zagrożenie katastrofą budowlaną otrzymały dofinansowanie w ramach trybu udzielania dotacji na prace interwencyjne – patrz pkt 2.

5. Wspieranie na wniosek zainteresowanych gmin podjętych przez nie inicjatyw tworzenia parków kulturowych.

W omawianym okresie nie wpłynął żaden wniosek.

6. Wspieranie na wniosek zainteresowanych stron inicjatyw społecznych w sprawie wystąpienia do ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie ustanawiania Pomników Historii.

Rozporządzeniem Prezydenta RP z 15 czerwca 2011 r. (Dz.U. z 2011 r., nr 143 poz. 836) Kórnik – zespół zamkowo-parkowy wraz z kościołem parafialnym – nekropolią właścicieli został uznany za pomnik historii.

7. Umieszczanie przez starostę w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie.

W drugiej połowie 2009 roku wpłynął wniosek Urzędu Gminy Czerwonak z prośbą o umieszczenie na zespole pałacowym w Owińskach znaku informującego o tym, iż zabytek ten podlega ochronie. W uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków ustalono jego lokalizację.

Starosta Poznański, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, w drodze stosownej decyzji z dnia 2 listopada 2010 roku, zarządził umieszczenie na budynku znaku informującego o tym, iż zabytek podlega ochronie. Stosowny znak został przekazany właścicielowi celem jego umieszczenia na obiekcie.

8. Współpraca na wniosek zainteresowanych stron w zakresie utrzymania istniejących i wytyczanie nowych szlaków kulturowych.

W 2008 roku Stowarzyszenie Rowerowa Wielkopolska w Poznaniu otrzymało dotację w kwocie 2 000,00 zł na odnowienie oznakowania Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej Poznań – Okonek oraz wykonanie i ustawienie tablic informacyjnych z przebiegiem szlaku.

W 2009 roku temu samemu Stowarzyszeniu przyznano kwotę 2 000,00 zł na oznakowanie i ustawienie tablic informacyjnych Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego odcinek zachodni.

9. Opracowanie i wdrożenie kompleksowego produktu turystycznego powiatu.

W 2011 roku przystąpiono do opracowania i wdrożenia kompleksowego produktu turystycznego. Przeprowadzono szczegółową inwentaryzację zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz innych atrakcji i infrastruktury turystycznej powiatu poznańskiego. W drodze warsztatów wytypowano 5 produktów turystycznych do wdrożenia w I etapie. Wśród nich:

1. Dwory i Pałace Dookoła Poznania,
2. Architektura Drewniana Dookoła Poznania,
3. Naturalnie Dookoła Poznania,
4. Aktywnie Dookoła Poznania,
5. Śladami Podróżników Dookoła Poznania.

Wykreowano też 5 kolejnych produktów turystycznych do wdrożenia w II etapie:

1. Kulturalnie Dookoła Poznania (na bazie starej fabryki w Luboniu),
2. Edukacja Dookoła Poznania „Poznaj nieznaną” – jako lekcje edukacyjne ze Skansenu Pszczelarstwa, Muzeum Wielkopolskiego Parku Narodowego, Muzeum w Szreniawie (warsztaty dla szkół) + innych instytucji - jako produkt dla szkół,
3. Bitwy Średniowieczne – Pałędzie (do wykreowania),
4. Śladami Legend i Ciekawostek Dookoła Poznania (do wykreowania we współpracy ze szkołami),
5. Park Orientacji Przestrzennej (innovacyjny produkt wraz z Muzeum Tyflogicznym).

Ostateczny wynik – finalny kształt, wdrożenie i rozwój produktów turystycznych zależy od wyników etapu uzgodnień i wypracowanej platformy współpracy pomiędzy właścicielami / zarządcami składników produktu, jak również pomiędzy właścicielem produktu, a ogniwami odpowiedzialnymi za finalne pakietowanie i wprowadzenie ich do sprzedaży na rynku.

Istotną rolę w procesie uzgodnień odgrywać będzie współpraca z gminami powiatu. Nie bez znaczenia w tym zakresie są szkolenia dla szerokiej grupy przedstawicieli samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych, kadr w obiektach turystycznych, gastronomicznych, noclegowych, informacji turystycznej, zarządców / właścicieli składników produktów.

Wykreowane i wdrożone produkty turystyczne przyczynią się do zrównoważonego rozwoju powiatu, co prezentuje poniżej mapa obszaru funkcjonowania dla 4 produktów, które są w fazie najbliższej do wdrożenia:

10. Wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej.

W latach 2008 - 2011 dofinansowano wydawnictwa Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”. Mają one na celu przedstawienie turystom miejsc kultury i tradycji, w które obfituje Puszcza Zielonka. Na terenie Puszczy powstała dobra infrastruktura turystyczna, poprzez wydawnictwa powstaje także baza o dziedzictwie kulturowym tego miejsca. Szlaki pielgrzymkowe, kościoły drewniane, kapliczki przydrożne, pałace, izby pamięci, pomniki i obeliska to miejsca, które warto zobaczyć i o których traktują dofinansowane ulotki („Weekend z kulturą w Puszczy Zielonka”, „Historyczne osobistości kultury i sztuki na terenie Puszczy Zielonka i okolic”, „Popularyzacja obszaru powiatu poznańskiego dot. tradycji, kultury i turystyki”, „Na Powiatowym Szlaku - Najważniejsze Atrakcje Kulturowe Powiatu Poznańskiego”, „Panoramy Szlaku Kościołów Drewnianych Wokół Puszczy Zielonka”, „Kultura Powiatu Poznańskiego a Nowoczesność - obiekty kulturowe Powiatu Poznańskiego na mapie GPS”).

11. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych oraz rozwoju turystyki. Kierunki, formy i zasady współpracy określa uchwalany corocznie *Roczny program współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi*. Jako zadania priorytetowe przyjmuje się tu m. in. zadania z zakresu edukacji, kultury i sztuki, kultury fizycznej i turystyki oraz ekologii.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Powiat Poznański zleca realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie.

W obszarze kultury i sztuki w latach 2008-2011 dotowane były następujące zadania:

- edukacja kulturalna dzieci i młodzieży,
- organizacja i prowadzenie amatorskiego ruchu artystycznego,
- upowszechnianie kultury ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież,
- szkolenie i doskonalenie instruktorów oraz organizatorów kultury,
- organizacja imprez mających znaczenie dla rozwoju kultury i integracji społeczności powiatu,

- wydawanie niekomercyjnych, niskonakładowych wydawnictw w postaci drukowanej oraz innych technik zapisu, dot. tradycji i kultury obszaru powiatu poznańskiego,
- promocja działalności w dziedzinie kultury i wymiana kulturalna w kraju i z zagranicą.

W obszarze kultury fizycznej i turystyki m. in.:

- upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
- organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych o zasięgu powiatowym,
- szkolenie i doskonalenie instruktorów oraz organizatorów kultury fizycznej i turystyki,
- zapewnienie bezpieczeństwa nad wodami.

Na zadania z obszaru kultury i sztuki oraz kultury fizycznej i turystyki przeznaczono w omawianym okresie: 2 307 800,00 zł

- kultura i sztuka 981 500,00 zł,
- turystyka 303 700,00 zł,
- kultura fizyczna 1 022 600,00 zł.

VI Powiatowy Turniej Rzeźbiarski w Mosinie 2011 r. „Festiwal Kultury Ukraińska Wiosna w powiecie poznańskim” w 2011 r.

12. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych.

Obok wspomnianych wcześniej wydawnictw Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka” powiat poznański dofinansował w latach 2008 - 2011 dwadzieścia innych wydawnictw dotyczących kultury regionu na łączną kwotę 126 950,00 zł. Wydał również własne wydawnictwa promujące powiat m. in. w dwóch wersjach językowych „Powiat Poznański – AKTYWNIE”, „Baza Noclegowa – Powiatu Poznańskiego”, a także ulotki dotyczące najciekawszych obiektów kulturowych i miejsc atrakcyjnych turystycznie, m. in. Zamku w Kórniku, Pałacu w Rogalinie, Muzeów w Powiecie, Wielkopolskiego Parku Narodowego czy Puszczy Zielonki.